
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פילנתרופיה ופילנתרופים בחברה האזרחית - 3903

תאריך עדכון אחרון 18-10-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ניהול מלכ"רים וארגונים חברתיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר איתי גרינשפן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: itaygree@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב', 16:00-17:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הפילנתרופיה העכשווית בחברות המערביות היא תופעה מורכבת ורבת פנים. מערכות היחסים הפילנתרופיות כוללות פעולות של שחקנים שונים במגוון הקשרים: תורמים פרטיים, קרנות פילנתרופיות, תאגידים כלכליים, ארגונים ללא כוונות רווח, ארגונים פוליטיים, ארגוני דת, גופי מדינה, מסגרות חינוכיות ועוד. קורס זה יסקור את התפתחות הפילנתרופיה המודרנית ומשמעותה לפעילות ארגוני מגזר שלישי והחברה האזרחית בכללותה. ניתן לראות בפילנתרופיה (נתינה) לא רק כאקט של סיוע ישיר לפרטים, ולא רק כמנוע כלכלי למימון ארגונים אלא גם פעילות חברתית חשובה ומובחנת עם השלכות לשינוי חברתי בחברות דמוקרטיות. בין הנושאים שיידונו בקורס: מושגי יסוד בפילנתרופיה, התפתחות היסטורית של הפילנתרופיה, מניעים לנתינה, הקרן הפילנתרופית המודרנית, הפילנתרופיה במסורת היהודית והממשק הפילנתרופי המורכב שבין ישראל לתפוצות, פילנתרופיה ישראלית, וככל שיתיר הזמן, נעסוק גם בשאלות אתיות של פילנתרופיה וגיוס כספים, ועוד.

הקורס בנוי כסקירה מודולרית, בו בכל שיעור נבחן היבט אחר של הפילנתרופיה. הקורס יהיה אינטראקטיבי עם מעורבות משתתפים גבוהה. בין היתר, המשתתפים ידונו בשאלות העולות מחומר הקריאה, יציגו מודלים שונים של פילנתרופיה לחבריהם, ויביאו לכיתה חומרים עיתונאים הדנים בנושאי פילנתרופיה בישראל ובעולם. באמצעות כלים אלה תיבחן המשמעות של הפילנתרופיה המודרנית ומורכבותה, בכדי לאפשר הבנה עמוקה אך ביקורתית על מימד חשוב זה של החברה האזרחית.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס הינה לספק תשתית עשירה לדיון וניתוח תופעת הפילנתרופיה המודרנית על היבטיה השונים. ההרצאות והדיונים בקורס מיועדים להקנות נקודת מבט רחבה יחסית על הפילנתרופיה, תוך התמקדות על ארבעה הקשרים עיקריים: הקשר מושגי-תיאורטי; הקשר תרבותי-חברתי; הקשר מוסדי פוליטי; הקשר יישומי-מעשי. הקורס מארגן כסקירה נושאית ובמסגרתו ייחשפו הסטודנטיות/ים לגישות מרכזיות בחקר הפילנתרופיה, לנקודות ציון היסטוריות בהתפתחות הפילנתרופיה המודרנית, כמו גם לצורות המגוונות שלובשת הפעילות הפילנתרופית בימים אלו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- היכרות מושגי מפתח וגישות תיאורטיות מרכזיות בחקר הפילנתרופיה.
- היכרות הרקע ההיסטורי והתרבותי לעליית הפילנתרופיה המודרנית.
- היכרות עם מגוון דפוסי הפעילות הפילנתרופית.
- חשיפה למגוון ההקשרים התרבותיים, הפוליטיים והמוסדיים שמסגרתן מתקיימת הפעילות הפילנתרופית.
- חשיפה לחשיבות הפעילות הפילנתרופית במציאות החברתית והפוליטית בישראל—בהקשר היסטורי ובדיוניים ומחלוקות עכשוויות.

דרישות נוכחות (%) :

80% נוכחות בשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, דיונים בכיתה, הרצאות אורח.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

* במהלך הסמסטר ייתכן וייערכו שינויים והתאמות בסוגיות הנידונות בהתאם לתחומי העיסוק והעניין של משתתפי ומשתתפות הקורס.

1. מושגי מפתח וגישות בחקר הפילנתרופיה (מפגשים 1-2).
2. נקודות ציון בהתפתחות הפילנתרופיה המודרנית (מפגש 3).
3. פילנתרופיה: הקשרים פוליטיים, מוסדיים וארגוניים (מפגשים 4-5).
4. בין נותנים למקבלים: פילנתרופיה כמערכת יחסים (מפגש 6).
5. פילנתרופיה, תנועות חברתיות וארגוני שינוי חברתי (מפגש 7-8).
6. פילנתרופיה וגלובליזציה: נתינה חוצת גבולות ופילנתרופיה של פזורה (מפגש 9).
7. פילנתרופיה בישראל - הקשרים היסטוריים ותרבותיים (מפגש 10).
8. פילנתרופיה בישראל - מחלוקות עכשוויות (מפגש 11).
9. 'פילנתרופיה חדשה': יזמות חברתית והיגיון עסקי (מפגש 12).
10. מפגש מסכם: התפתחויות וכיוונים עתידיים (מפגש 13).

חומר חובה לקריאה:

ראו סילבוס מפורט באתר הקורס.

חומר לקריאה נוספת:

ראו סילבוס מפורט באתר הקורס.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
גשת עבודה 0 %
גשת תרגילים 0 %
גשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

סילבוס זה מהווה רק תקציר של עיקרי הדברים בשעור ואינו בא במקום הסילבוס המפורט שמופיע באתר הקורס. הסילבוס המפורט הוא הקובץ לגבי תיאור הקורס, מטרותיו, רשימת הקריאה והחובות בו.